

Participatiewet

Eén op de tien mensen in de bijstand is langer dan vijftien jaar afhankelijk van een uitkering, zo bleek begin dit jaar. Voor OVAL was het de bevestiging van wat deze brancheorganisatie al langer vindt: de toegang tot het doelgroepenregister moet ruimer. Zo heeft OVAL méér ideeën om langdurig bijstandsgerechtigden aan de slag te helpen. Het resultaat is een 'deltaplan', dat voorzitter Petra van de Goorbergh op de volgende pagina's toelicht.

Petra van de Goorbergh (OVAL):

‘Wij willen een deltaplan voor bijstand’

OVAL, brancheorganisatie voor duurzame inzetbaarheid, vindt dat er te weinig gebeurt voor de 140.000 mensen die al langer dan vijf jaar in de bijstand zitten. Tijd voor een deltaplan. ‘De meeste gemeenten richten zich uitsluitend op de mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.’

Tekst: Stan Verhaag

Upleit voor een deltaplan voor bijstandsgerechtigden. Waarom is dat nodig?

Petra van de Goorbergh, directeur OVAL: ‘In februari presenteerde De Argumentenfabriek een onderzoek op basis van CBS-cijfers. Daaruit bleek dat er een zeer grote groep mensen is die langer dan vijf jaar in de bijstand zit. Het gaat om 140.000 mensen. Wat je eraan kunt doen, gaat verder dan een paar oplossinkjes bedenken. Er is een set van bekende en nieuwe maatregelen nodig, wellicht zelfs onorthodoxe maatregelen. Een succesvolle aanpak kost tijd, geld en heel veel energie van heel veel mensen. Vandaar de vergelijking met een deltaplan: wil je substantieel iets oplossen, dan zijn er verschillende activiteiten en maatregelen nodig.’

Kan iedereen uit de bijstand die er nu in zit?

‘Nee, we moeten realistisch zijn: een groep mensen zal er nooit uitkomen. De

mensen met een vrij korte afstand tot de arbeidsmarkt kun je met wat dwang en drang weer aan het werk krijgen op het moment dat de arbeidsmarkt weer aantrekt. Maar een grote groep mensen die al

‘Onze oproep is kansrijker dan drie jaar geleden’

langer in de bijstand zit, degenen met forse lichamelijke of psychische belemmeringen, gaat niet automatisch aan de slag als de arbeidsmarkt aantrekt. En als je met deze groep iets wilt bereiken – en wij vinden dat je dat moet willen – dan kan dat, mits je er iets voor doet.’

Er gebeurt op dit moment te weinig voor de groep die een wat grotere afstand heeft tot de arbeidsmarkt? Is dit een vergeten groep?

‘Ja, er gebeurt te weinig, maar het is geen vergeten groep. Deze mensen zijn

niet totaal uit beeld, maar gemeenten zijn geconfronteerd met enorme bezuinigingen en hebben nu financieel niet zoveel mogelijkheden om de grote groep mensen in de bijstand actief aan het werk te helpen.’

U heeft het volgens uw persbericht met name over jongeren die vroeger in de Wajong terecht kwamen, oud-WSW'ers, werklozen zonder WW-uitkering en zzp'ers die onder het bestaansminimum zakken. Wat verstaat u onder ‘oud-WSW'ers’?

‘Dat zijn alle mensen die op de wachtlijst stonden voor de WSW. Nu de overheid de WSW afbouwt en het aantal beschikbare plaatsen voor beschut werk afneemt, is er een grote kans dat ook deze groep aan de kant blijft staan. Ze stonden niet voor niks op de wachtlijst, zij hebben serieuze beperkingen. Ook voor hen zul je iets moeten doen.’

‘Een succesvolle aanpak kost tijd, geld en veel energie’

Petra van de Goorbergh: ‘Vindt de politiek het belangrijk dat deze mensen hun eigen geld kunnen verdienen?’

De middengroep die u bedoelt wordt in de Participatiewet niet apart genoemd?

‘Nee. Er is wel een groep die voorrang krijgt als het gaat om de participatiebanen, namelijk de oud-Wajongers en oud-WSW'ers. Maar daar blijft het bij. Vandaar dat wij voorstellen om een grotere groep toegang te geven tot het doelgroepenregister. Geef ook hen zicht op de 125.000 banen die gecreëerd moeten worden en op de voorzieningen die daarbij horen. Zij hebben bijvoorbeeld begeleiding nodig, zeker als ze weer de eerste stappen zetten om te gaan werken. Het openstellen van het doelgroepenregister voor alle bijstandgerechtigden die langer dan vijf jaar in de bijstand zitten en bijbehorend maatwerk kan hen en werkgevers die hen in dienst willen nemen een steun in de rug geven. Denk aan voorzieningen als een no-riskpolis of loonkostensubsidie. Zulke maatregelen worden allemaal mogelijk als je deel uitmaakt van het doelgroepenregister.’

Staatssecretaris Klijnsma vreest dat uitbreiding van het doelgroepenregister ten koste gaat van degenen die er nu al in zitten en die volgens haar de meeste begeleiding verdienen cq. nodig hebben.

‘De vraag is of er qua afstand tot de arbeidsmarkt wel zoveel verschil is tussen de mensen die nu in het doelgroepenregister zitten en de groep die wij

bedoelen, van wie tachtig procent ook lichamelijke of psychische beperkingen heeft. Volgens ons zijn de verschillen klein en hebben ze allebei een grote afstand die extra aandacht rechtvaardigt.’

Lobbyt u zelf in Den Haag?

‘Met het persbericht hebben we een oproep tot het Deltaplan gedaan. We

Dit is OVAL

OVAL bundelt de krachten van dienstverleners die actief zijn op het terrein van werk, loopbaan en vitaliteit. OVAL is de brancheorganisatie van arbodiensten, interventiebedrijven, adviesbureaus op het terrein van outplacement en loopbaanbegeleiding en loopbaancoaching, re-integratiebedrijven en jobcoachorganisaties. ‘Onze taak is duurzame inzetbaarheid,’ zegt Petra van de Goorbergh. ‘Onze leden richten zich op mensen die weer aan de slag willen na een ziekte, mensen die ontslagen worden, mensen met een uitkering, mensen die van geen werk naar werk willen. Ze verzorgen ook outplacementtrajecten en -loopbaanoriëntatie en -begeleiding.’

kaarten het aan in onze gesprekken met ambtenaren, politiek, VNG en VNO-NCW/MKB. Voor deze groep bijstandsge-rechtigden dreigen geen werkelijke inspanningen te worden geleverd om hen aan werk te helpen, dat is onacceptabel. Binnen en buiten OVAL discussiëren we al langer over de vraag of de beper-

om werk te vinden en te houden. Een probleem is daarbij dat gemeenten zijn gekort en bijna geen middelen meer hebben. Er zijn wel gemeenten die voor deze groep een poging doen, maar ik begrijp van mijn leden dat de meeste gemeenten zich uitsluitend richten op de mensen met een korte afstand tot

deel te nemen aan het arbeidsproces. In hoeverre lukt dat de komende jaren wel, als er geen middelen zijn?’

'Als je mensen de kans geeft om in het doelgroepenregister te komen, staat de deur van werkgevers verder open'

king van het doelgroepenregister wel terecht is. Toen de cijfers in februari bekend werden gemaakt, was voor ons het moment aangebroken om onze ideeën over een deltaplan te uiten.'

Welke ideeën draagt u behalve uitbreiding van het doelgroepenregister nog meer aan in het deltaplan?

'Wij pleiten ervoor om de mogelijkheden te verruimen om uitkeringen te verlonen. We zijn er ook voorstander van om WIW- en Melkertbanen te herintroduceren in een nieuwe stijl. Dat betekent dat de vroegere verplichte doorstroming naar regulier werk achterwege moet blijven, want dat is voor deze groep mensen niet haalbaar.

'Daarnaast moet er meer inspanning en dus meer geld komen voor de ondersteuning door gemeenten van mensen

de arbeidsmarkt. Hun belangrijkste argument is dat ze geen geld hebben voor de groep waarvoor wij nu aandacht vragen.'

Wat is het gevolg?

'Laat ik het voorbeeld noemen van degenen die vroeger in de Wajong terecht kwamen en nu onder de verantwoordelijkheid van gemeenten vallen. Die gemeenten zeggen: "Deze persoon heeft geen uitkering, want hij woont bij zijn ouders, dus we gaan niet investeren in een traject om hem aan het werk te krijgen en jobcoaching te geven." Als je er met een rekenmachine naar kijkt, dan snap ik die afweging. Maar het gebrek aan financiële middelen zorgt er wel voor dat er maand na maand een toename is van de groep mensen van jonge leeftijd die geen kans krijgen om

Uiteindelijk gaat het dus, zoals zo vaak, om meer geld?

'Ja, voor begeleiding is meer geld nodig. Als je mensen de kans geeft om in het doelgroepenregister te komen, dan staat de deur van werkgevers wat verder open, omdat zij een aantal voorzieningen kunnen benutten. Ook moeten de regels zo worden aangepast dat het voor werkgevers aantrekkelijker wordt om mensen die al langer in de bijstand zitten in dienst te nemen. Het gaat dus om geld, maar ook om regels.'

U zegt: 'Als je er met een rekenmachine naar kijkt, dan snap ik de afweging van gemeenten.' Enerzijds erkent u dat er te weinig geld is, anderzijds vraagt u de politiek om meer geld uit te trekken. Hoe kansrijk is uw oproep?

'De vraag is: vindt de politiek het belangrijk dat ook deze groep mensen zijn eigen geld kan verdienen, of in elk geval deels? Onze oproep is kansrijker dan drie jaar geleden. De arbeidsmarkt trekt weer enigszins aan. Langzaam komen er weer wat meer mogelijkheden. Ik zeg niet dat er binnen nu en twee jaar krapte is op de arbeidsmarkt, maar het gaat weer de goede kant op. Dat biedt kansen om ook iets op te lossen voor mensen die al jaren in de bijstand zitten.' ■